

POSTANOWIENIE

Dnia 21 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Leszek Bielecki

w sprawie z powództwa "A." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko I. K.

o odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 21
stycznia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu
Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S.

z dnia 21 czerwca 2019 r., sygn. akt VI Pa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

**2. zasądza od skarżącej Spółki "A." na rzecz pozwanej kwotę
2.700,00 (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w S. VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 21 czerwca 2019 r., sygn. akt VI Pa (...) po rozpoznaniu apelacji pozwanej I.K., zmienił wyrok Sądu Rejonowego w S. z dnia 6 grudnia 2018 r., sygn. akt IV P (...) i oddalił powództwo „A”. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. o odszkodowanie.

W skardze kasacyjnej powodowa spółka zarzuciła naruszenie prawa materialnego: (-) art. 114 k.p. przez niewłaściwą wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że przesłanką materialnej

odpowiedzialności pracownika jest nie tylko jego działanie polegające na niewykonaniu lub nienależytym wykonaniu obowiązków pracowniczych, ale także późniejsze zachowanie w stosunku do byłego już pracodawcy, nie związane z wykonywaniem obowiązków pracowniczych, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że działania pracownika niezwiązane z wykonywaniem obowiązków pracowniczych nie mają znaczenia dla oceny odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy; (-) art. 117 § 1 k.p. przez niewłaściwą wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że wiedza pracodawcy o nienależytym wykonywaniu przez pracownika obowiązków pracowniczych zwalnia pracownika od odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną pracodawcy, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu prowadzi do wniosku, że zachowania pracodawcy muszą mieć realny wpływ na powstanie szkody, uzasadniający twierdzenie, że gdyby nie uchybienia ze strony pracodawcy to do powstania szkody by nie doszło.

Skarżąca spółka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż jest ona oczywiście uzasadniona, a nadto o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania, oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz skarżącej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała, że skarga jest oczywiście uzasadniona z powodu naruszenia materialnych zarzutów powołanych w skardze, tj. art. 114 oraz 117 § 1 k.p. Po pierwsze bowiem, Sąd mimo dokonania prawidłowych ustaleń faktycznych dokonał błędnej wykładni przepisu art. 114 k.p., rozpatrując odpowiedzialność pozwanej wobec pracodawcy w kontekście całokształtu jej zachowań, w tym tych związanych, jak i nie związanych ze stosunkiem pracy. Pozwaną i powódkę w niniejszej sprawie poza stosunkiem pracy łączyły także stosunki gospodarcze, polegające na prowadzeniu współpracy handlowej, a także stosunki osobiste z prezesem zarządu powodowej spółki, z którym pozwana przez wiele lat pozostawała w konkubinacie. Sąd nieprawidłowo uznał, że przesłanką materialnej odpowiedzialności pracownika jest także jego zachowanie, nie związane z wykonywaniem obowiązków pracowniczych, podjęte po rozwiązaniu umowy o pracę. Po drugie w ocenie

skarżącej, Sąd Okręgowy przy dokonaniu prawidłowych ustaleń faktycznych, sprzecznie z prawidłową wykładnią przepisu art. 117 § 1 k.p. uznał, że wiedza prezesa zarządu powodowej spółki oraz innych pracowników o tym, że w przeszłości doszło do błędów w księgowaniu należności, wyklucza istnienie szkody pracodawcy. Świadomość i możliwość wykrycia przez pracodawcę nieprawidłowości w działaniach pracownika nie powoduje zwolnienia pracownika z odpowiedzialności za szkodę, gdyż nie ma na nią realnego wpływu. Sama wiedza, bez zarzucenia pracodawcy choćby braku należytego nadzoru, nie jest działaniem lub zaniechaniem, które mogłoby przyczynić się do powstania szkody.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwana wniosła o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurydycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Co do przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134). W judykaturze podkreśla się, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia Sądu Najwyższego: z 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, LEX nr 442743; z 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, LEX nr 469185 i z 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, LEX nr 494133).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że skarżąca spółka nie wykazała istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu. Z art. 122 k.p. wynika, że jeżeli pracownik umyślnie wyrządził szkodę,

jest obowiązany do jej naprawienia w pełnej wysokości. O działaniu umyślnym można mówić wówczas, gdy wyrządzenie szkody jest objęte zamiarem pracownika, bezpośrednim lub ewentualnym. Zamiar pracownika - dla zastosowania tego przepisu - musi obejmować nie tylko umyślne naruszenie obowiązków, ale także powstanie szkody. Zamiar bezpośredni zachodzi wtedy, gdy pracownik chce wyrządzić szkodę, a ewentualny - gdy przewiduje możliwość jej powstania i godzi się na to. Wynik oceny zachowania się pracownika i jego świadomości co do możliwości spowodowania szkody oraz godzenia się przez niego z taką ewentualnością zależy od okoliczności faktycznych każdej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 23 maja 1980 r., IV PR 150/80, LEX nr 14528). Inaczej rzecz ujmując, kwestia, czy w konkretnym przypadku należy w taki sposób ocenić zachowanie pracownika nie może zapaść w oderwaniu od konkretnych okoliczności sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 czerwca 1977 r., IV PR 147/77, LEX nr 14395), a zatem problem umyślności lub nieumyślności działań pracownika jest przede wszystkim problemem faktycznym (por. wyrok Sądu Najwyższego z 9 marca 2010 r., I PK 185/09, OSNP 2011 nr 17 - 18, poz. 227), a tym samym jego rozstrzygnięcie zależy od okoliczności faktycznych każdej sprawy. Tymczasem w skardze zabrakło proceduralnych zarzutów kasacyjnych, co sprawiało, że miarodajne były ustalenia faktyczne oraz ocena prawna, iż powódka w toku postępowania *de facto* nie wykazała jaką faktyczną szkodę poniosła przez działanie pozwanej i kiedy dokładnie pozwana jako pracownik ją spowodowała. Sąd drugiej instancji podkreślił również, że powódka nie przedstawiła przekonujących dowodów na istnienie związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanej, a ewentualną szkodą pracodawcy. Opinia biegłego sądowego sporządzona na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego nie wykazała bowiem, że żądana przez powódkę kwota odszkodowania 66.642,92 zł to wysokość szkody wyrządzonej przez pozwaną. Skarżąca nie przedstawiła stosownych zarzutów naruszenia przepisów postępowania na poparcie tych twierdzeń, a celem procedury kasacyjnej nie jest uzupełnianie materiału dowodowego ani jego ponowna ocena, które usuwają się spod rozeznania kasacyjnego w rozumieniu art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c. Powyższe oznaczało, że skarga kasacyjna nie spełniła przesłanek wymaganych do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, ponieważ powołane

w niej twierdzenia i wątpliwości w istocie rzeczy ograniczały się do polemiki z ustalonym przez Sąd drugiej instancji stanem faktycznym oraz jego oceną prawną.

Wobec niewykazania przez skarżącą istnienia powołanej przesłanki przedsądu, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.